

עפ"ג 59595/06/20 - אפרים חג'ג' נגד רשות הגנים הלאומיים ושמורות הטבע

בית המשפט המחוזי בבאר שבע
לפני כבוד סגן הנשיאה, השופט אליהו ביתן - אב"ד
כבוד השופט גד גדעון
כבוד השופטת יעל ייטב
המערער:
נגד
המשיבה:
אפרים חג'ג'
רשות הגנים הלאומיים ושמורות הטבע

מהות הערעור: ערעור על גזר הדין של בית משפט שלום קרית גת (כב' השופטת ע.חולתא) בתיקים פליליים שצורפו 14742-02-16, 37427-08-18, 32324-10-16, 42915-02-16, מיום 10.05.20.

נוכחים:

המערער ובא כוחו - עו"ד יוסי דגה

ב"כ המשיבה - עו"ד שרית דהן, עו"ד שי פרץ ועו"ד ניר פיינר

<#1#

פסק דין

המערער הורשע לאחר שמיעת ראיות בעבירות של איסור מפגע בגן לאומי, איסור לכלוך וזריקת לכלוך, "עבירת משמעת", והפרעה לפקח - הכל לפי חוק העזר לגנים הלאומיים ושמורות טבע, תשכ"ז-1976. ברקע הדברים, שלושה אירועים משנת 2015 ואירוע אחד משנת 2017, של זריקת אשפה וגזם ושל השמעת מוסיקה מתוך מסעדה הנמצאת בתחום הגן הלאומי אשקלון אותה מפעיל המערער.

בית המשפט עמד על הערכים המוגנים בעבירות בהן הורשע המערער; על השפעת גובה הקנס המקורי על מתחם העונש ההולם; ועל מדיניות הענישה הנוהגת; וקבע כי מתחם העונש ההולם לעבירות הקנס של המערער נע בין 730 ל-5,000 ₪ והמתחם לעבירות ברירת המשפט של המערער נע בין 365 ל-1,500 ₪. אשר לעונש הראוי למערער, ציין את הרשעותיו הקודמות של המערער בעבירות באותו נושא ממש; ציין שהעונשים שהוטלו על המערער בעבר לא הרתיעו אותו מלשוב ולבצע עבירות; וציין את התנהגותו המתריסה של המערער כלפי פקחי רשות הטבע והגנים; והטיל על המערער 2 חודשי מאסר על תנאי למשך שנתיים על העבירות בהן הורשע, קנס בסך 10,000 ₪ או 100 ימי מאסר תחתיו, חתימה על התחייבות בסך 20,000 ₪ ולצדה 100 ימי מאסר אם ההתחייבות לא תחתם, והפעיל שתי התחייבויות קודמות של המערער בסכום כולל של 15,000 ₪.

המערער מלין על גובה הקנס ועל תקופת המאסר חלף הקנס שנקבעה לו.

ב"כ המערער מציין כי סכום כל הדוחות שנרשמו למערער, שעליהן לאחר מכן הוא נשפט, הוא 2,190 ₪ ובסופו של יום בית המשפט חייב אותו בתשלום סך של 25,000 ₪. לטענתו, פער זה איננו מידתי והוא עלול להרתיע נאשמים מלבקש להישפט על דוחות שנרשמו להם; במקרה זה הוכח שהיתה הצדקה לבקשת המערער להישפט, שכן בית המשפט קיבל חלק מטענותיו וזיכה אותו מעבירות הנוגעות להקמת רעש; בית המשפט לא בחן את יכולתו הכלכלית של המערער לעמוד בתשלומים שהוטלו עליו ולא נתן משקל לחלוף הזמן מאז ביצוע העבירות ולמכלול העונשים הנלווים שהוטלו על המערער ובהם מאסר על תנאי; ותקופת המאסר חלף הקנס ארוכה מהראוי ואיננה מוצדקת. והוא עותר להפחית את סכום הקנס ולבטל את המאסר חלף הקנס או לצמצמו משמעותית.

ב"כ המשיבה טוען שהמערער שב ומבצע עבירות מאותו סוג, מתוך התרסה וזלזול בשלטון החוק, ושבנסיבות הענין ובהתחשב בכך שהוא זה שביקש להישפט על הדוחות שנרשמו לו, העונש שהוטל עליו ראוי ואין מקום להתערב בו.

קראנו את כל החומרים שהונחו בפנינו ושמענו את טיעוני הצדדים ובאנו למסקנה כי דין הערעור להתקבל.

תהליך קביעת מתחם הקנס ההולם איננו שונה מתהליך קביעת מתחם העונש ההולם המתייחס לעונשי מאסר. העיקרון המנחה בענישה, דהיינו קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל על הנאשם, חל בשני המצבים. ובשני המצבים מתחם העונש ההולם שנקבע מושפע מהערך החברתי שנפגע, מידת הפגיעה בו, מדיניות הענישה הנהוגה, והנסיבות הקשורות בביצוע העבירה. בקביעת מתחם הקנס ההולם יש להתחשב גם במצבו הכלכלי של הנאשם. (ראה סעיפים 40ב', 40ג' (א) ו-40ח', בחוק העונשין התשל"ז-1977)

ההתייחסות המופיעה בגזר הדין של בית המשפט קמא למדיניות הענישה הנוהגת בעבירות שעל הפרק, מצומצמת, ולא ניתן ללמוד ממנה על מדיניות הענישה הנוהגת או על פרקטיקת הענישה במקרים דומים.

באופן עקרוני, הקנס שיש להשית על נאשם שקיבל דוח על עבירה ויכל לשלם את הקנס הקבוע בו והוא בחר לקיים משפט ובסופו של דבר נמצא אשם, צריך להיות חמור יותר מהקנס שבדוח. הטעם לכך נעוץ בין היתר בהקלה הניתנת למי שהודה ולקח אחריות על מעשיו וגם חסך במשאבים הכרוכים בניהול המשפט, בהשוואה למי שבחר להישפט. אולם לצד זה יש לשמור על מידתיות שתאפשר למי שמעונין בכך לקבל את יומו בבית המשפט מבלי לחשוש מהתוצאות שיהיו לכך.

במקרה זה, עונשו של המערער כולל מלבד הקנס גם מאסר על תנאי, חתימה על התחייבות בסכום גבוה, והפעלת שתי התחייבויות קודמות בסכום כולל של 15,000 ₪. מרכיבי ענישה אלה לא היו מוטלים על המערער לו היה משלם את הקנסות שבדוחות שקיבל, ויש בהם החמרה משמעותית ביחס לקנסות המקוריים.

לכך יש להוסיף את חלוף הזמן הרב מאז ביצוע העבירות ועד היום, שלא קיבל ביטוי בגזר הדין.

אשר לאורך תקופת המאסר חלף הקנס. ברכיב העונשי הכספי, הקנס הוא העיקר, המאסר שנקבע לצדו בא רק כדי להבטיח את תשלומו ולא כדי לשמש מסלול נוסף של הטלת מאסר. על בית המשפט לקבוע תקופת מאסר חלף קנס הולמת, שמצד אחד תהווה תמריץ לתשלום הקנס אך מנגד לא תכביד מעבר למידה על מי שאינו מצליח לשלם את הקנס.

נושא המאסר לכפיית מתן ההתחייבות להימנע מעבירה לא עלה בערעור, אולם אנו מוצאים לנכון להפנות את תשומת הלב בהקשר זה להוראת סעיף 74 בחוק העונשין המגביל את המאסר לכפיית מתן התחייבות להימנע מעבירה לתקופה שלא תעלה על שלושה חודשים.

בהתחשב באמור, אנו מעמידים את סכום הקנס של המערער על 5,000 ₪ או 20 ימי מאסר תחתיו, ואת תקופת המאסר לכפיית מתן ההתחייבות להימנע מעבירה על 14 יום. יתר רכיבי העונש שנקבעו בגזר דינו של בית המשפט קמא יעמדו בעינם.

ניתן והודע היום ט"ז כסלו תשפ"א, 02/12/2020 במעמד הנוכחים.

יעל ייטב, שופטת

גד גדעון, שופט

אליהו ביתן, סגן הנשיאה
אב"ד